

Mohsin Hamid
Exit West

Vertaald door Saskia van der Lingen
De Bezige Bij 2017

Zes

Ze sliepen weinig die nacht, de nacht voor hun vertrek uit de stad, en de volgende ochtend omhelsde Saïds vader hen en zei vaarwel en liep weg met vochtige ogen maar zonder aarzelen, want het leek de oude man het beste de jonge mensen alleen te laten zodat ze niet hoefden te worstelen met het idee de voordeur uit te stappen terwijl hij hen nakeek. Hij wilde niet zeggen waar hij de dag ging doorbrengen dus bleven Saïd en Nadia inderdaad alleen achter, niet in staat hem op te sporen toen hij eenmaal weg was, en in de stilte van zijn afwezigheid controleerde Nadia nogmaals en nogmaals de tamelijk kleine rugzakken die ze mee zouden nemen, tamelijk klein omdat ze geen verdenking wilden wekken, maar allebei barstensvol, als een schildpad in een te krap schild, en liet Saïd zijn vingers gaan over de meubels en de telescoop en de fles met de klippen en vouwde hij zorgvuldig een foto van zijn ouders dubbel om die binnen in zijn kleding te verbergen, samen met een geheugenstick met familiefoto's, en bad hij tweemaal.

De tocht naar het afgesproken punt duurde eindeloos, en Saïd en Nadia hielden onder het lopen niet elkaars hand vast, want dat was in het openbaar verboden tussen mensen van verschillend geslacht, zelfs als ze onmiskenbaar getrouwd waren, maar nu en dan streken hun knokkels langs elkaar en dit sporadische fysieke contact voelde belangrijk. Ze waren zich bewust van de mogelijkheid dat de agent hen aan de rebellen had verraden, dus waren ze zich bewust van de mogelijkheid dat dit de laatste middag was van hun leven.

Het afgesproken punt was in een verbouwd pand aan een markt, dat Nadia aan haar vroegere huis deed denken. Op de begane grond zat een tandartspraktijk waar allang geen medicijnen en pijnstillers meer waren en sinds de vorige dag ook geen tandarts meer. In de wachtkamer kregen ze een schok omdat er een man met een geweer over zijn schouder stond die eruitzag als een rebel, maar het enige wat hij deed was het restant van hun betaling innen en zeggen dat ze moesten gaan zitten, en daar

zaten ze dan in de volle wachtkamer, in gezelschap van een angstig echtpaar met twee kinderen in de schoolgaande leeftijd, een jonge man met een bril en een oudere vrouw die kaarsrecht op haar stoel zat, alsof ze uit een rijk nest kwam ook al waren haar kleren vuil. Van tijd tot tijd werd iemand de behandelkamer binnengeropen en toen Nadia en Saïd waren binnengeropen zagen ze een slanke man die er ook al als een rebel uitzag, die met een nagel aan zijn neusvleugel krabde alsof hij aan een korstje plukte of aan de snaren van een muziekinstrument plukte, en toen hij begon te spreken hoorden ze aan zijn opvallend zachte stem onmiddellijk dat hij de agent was die ze eerder hadden ontmoet.

De kamer was schemerig en de tandartsstoel en instrumenten leken wel een martelwerkplaats. De agent knikte met zijn hoofd naar de zwarte opening van een deur die ooit naar een voorraadkast had geleid en zei tegen Saïd: 'Jij eerst,' maar Saïd, die tot op dat moment steeds van plan was geweest als eerste te gaan om zich ervan te verzekeren dat het veilig was voor Nadia, bedacht zich nu, want wie weet was het gevaarlijker voor haar om achter te blijven terwijl hij ging, en zei: 'Nee, zij eerst.'

De agent haalde zijn schouders op alsof het hem niet uitmaakte en Nadia, die er tot dan niet over had nagedacht wie het eerst zou gaan en besepte dat er in feite geen gunstigste optie was, dat als eerste of als tweede gaan allebei risico inhield, protesteerde niet maar liep op de deuropening af, en toen ze er vlak voor stond overviel het haar hoe donker het gat was, hoe ondoorzichtig, dat het absoluut niet onthulde wat er aan de andere kant was noch weerspiegelde wat er aan deze kant was, waardoor het aanvoelde alsof ze voor een nieuw begin stond en tegelijk voor een eindpunt, en ze draaide zich om naar Saïd en zag dat hij naar haar stond te kijken, zijn gezicht een en al bezorgdheid en verdriet, en ze nam zijn handen in de hare en drukte ze stevig, en toen liet ze los en stapte zonder een woord door de opening.

Men vertelde in die dagen dat de passage aanvoelde als sterven en tegelijk als geboren worden, en inderdaad ervoer Nadia een gevoel van uitdoven toen ze de zwarte duisternis binnenging en een de adem benemende strijd terwijl ze worstelde om er weer uit te komen, en toen ze eenmaal op de vloer van de ruimte aan de andere kant lag bij te komen voelde ze zich verkleumd en klam en gekneusd, bibberend en aanvankelijk te uitgeput om op te staan, en terwijl ze naar adem lag te happen bedacht ze dat die klamheid vermoedelijk haar eigen zweet was.

Saïd kwam nu naar buiten en Nadia kroop iets naar voren om plaats voor hem te maken, en toen pas zag ze de wasbakken en de spiegels, de tegels op de grond en de wc-hokjes achter zich, die allemaal gewone deuren hadden behalve die ene met de deur waar zij doorheen was gekomen en waar Saïd nu doorheen kwam, een zwarte, en ze begreep dat ze zich in een of ander openbaar waslokaal bevond en luisterde gespannen maar hoorde niets, de enige geluiden waren afkomstig van haarzelf, haar eigen hijgende ademhaling, en van Saïd, die zachtjes gromde als een man die aan het sporten is, of aan het vrijen.

Ze omhelsden elkaar zonder overeind te krabbelen, en ze wiegde hem in haar armen want hij was nog verzwakt, en toen ze genoeg op krachten waren stonden ze op, en ze zag Saïd zich omdraaien naar de deur, alsof hij zich had bedacht en er weer door terug wilde, en zonder iets te zeggen kwam ze naast hem staan, en hij bleef een tijdje bewegingloos, maar toen liep hij met grote passen naar buiten en zij liep mee en daar stonden ze tussen twee lage gebouwen, en ze hoorden een geluid alsof ze een schelp tegen hun oor hielden en voelden een koude bries op hun gezicht en roken zilt in de lucht en keken om zich heen en zagen een strook zand en aanrollende lage, grijze golven en het leek wel een wonder, maar het was geen wonder, ze waren gewoon op een strand.